

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii Institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Moratoriu. — Stabilitatea valutei. — Crearea Regiei Autonome a Căilor Ferate. — Situația. — *Cronică*: O nouă urecare a scontului Băncii Naționale. Un oficiu de studii financiare. Extinderea legei moratorului în Transilvania. Banque Internationale de Roumanie. O sucursală a Băncii de Credit la Timișoara. — Dividendele ce plătesc băncile pe anul 1928. — Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României. — Cursul Dolorilor la București.

Moratoriu.

Din nou se pune pe tapet această chestie. Și se pune din cauza svârcolirilor provenite în urma crizei economice ce bântue țara.

„Revista Economică” s'a ocupat mai de multe ori cu elucidarea acestei chestiuni, atât de importantă din punct de vedere economic și financiar, atingând foarte de aproape interesele materiale ale publicului creditor și debitor.

Mai în urmă redacția la loc de frunte, a publicat în Nr. 23 din anul trecut, un articol în această materie care conclusea că în Codul comercial unificat, ce se pregătește pentru viitor, să între ca instrument de drept și moratorul care azi e legiferat în Codul comercial din vechiul Regat — nu e însă extins și asupra provinciilor alipite — împrejurare care duce la anomalii.

Avem exemple care se 'nmulțesc din zi în zi că până ce în vechiul Regat moratorul se acordă la cererea debitorului în jenă — împlinindu-se unele condițiuni formale prescise în cod — în părțile alipite ale țării creditorii înșiși în majoritate copleșitoare de $\frac{3}{5}$, sunt terorizați de-o minoritate speculantă, care nădăjduște stoarcerea integrală a pretensiunii ei, în detrimentul majorității — care majoritate convinsă că acordarea unei păsuiri

debitorului strâmtorat, este și în interesul ei propriu — la sfat binevoitor a înțelegătorilor situațiunii a acordat de bună voie, amânare debitorului.

Ziarele minoritare din Cluj ne spun că la începutul lunei curente, o delegațiune compusă din membrii Camerei comerciale și industriale de acolo, condusă de dl senator Ionel Comșa, directorul general al Băncii Centrale pentru comerț și industrie s. a. s'a prezentat dlui Ministru al justiției și între altele i-a înaintat un memoriu că și până ce s'ar putea unifica legiuirea comercială pentru întreaga țară, în mod transitoriu prin o lege specială, dispozițiunile cuprinse în Codul comercial din vechiul Regat, în art. 834—844 să fie extinse și asupra provinciilor alipite, pentru a sista anomaliiile, deoparte cu mutarea sediilor întreprinderilor din provinciile alipite în vechiul Regat, iar de altă parte cu terorizarea și siluirea majorității creditorilor, de către o minoritate inconștientă în modul cel mai detestabil, a situațiunii de constrângere a majorității creditorilor înțelegători.

Domnul Ministru al justiției — se zice — c'ar fi declarat că se lucrează în Minister la un astfel de proiect, și că acest proiect se va prezenta corpurilor legiuitoare încă în actuala sesiune pentru votare. Devenită lege acest proiect, se va pune imediat în aplicare.

Pentru cazul că cele comunicate în presa minoritară din Cluj corespund adevărului, d-nii parlamentari din provinciile alipite, vor face un serviciu deosebit intereselor economice-financiare din circumscripțiile pe care le reprezintă, dacă ar solicita cu insistență, prezentarea de urgență a proiectului amintit.

Extinderea moratorului legiferat în Codul comercial din vechiul Regat și asupra teritoriilor provinciilor alipite, este singura armă de apărare în contra exploatareilor cari împiedecă reculegerea institutelor în suferință, precum sunt: „Victoria“ din Arad, „Bihoreana“ din Oradia, „Isvorul“ din Alba-Iulia, „Cassa de Păstrare“ din Săliște, Banca de Credit din Făgăraș și altele.

Cercurile normative ale guvernului sunt în deplină cunoștință de cauză, și sunt convinse că mântuirea intereselor materiale angajate la institutele numite, într'o altă formă decât cea schițată mai sus nu se poate înfăptui.

De interes ar fi deci pentru băncile în suferință, că dacă într'adevăr proiectul se pregătește el să devină de urgență încă în sesiunea actuală lege pusă în aplicare.

În proiect ar fi de dorit să se iee ca măsură transitorie într'un articol final următorul text: „Intrucât înainte de punerea în aplicare a acestei legi, în provinciile alipite — între băncile în jenă financiară și între deponenții lor — s'ar fi încheiat în baza unei bune învoieli o înțelegere cu privire la acordarea unui moratoriu pe termen fix, și la această înțelegere a aderat cel puțin $\frac{2}{3}$ a deponenților — luându-se de bază capitalele depozitate — acest moratoriu se extinde în mod obligator până la termenul fix stabilit și asupra deponenților până în prezent neînvoiți, iar eventualele procese începute la instanțele judecătorești se vor pune în suspensare până la expirarea moratorului acordat de bună voie de către majoritatea amintită a deponenților. Procesele puse în suspensare după expirarea moratorului, se vor pune din nou în curs înaintea instanțelor judecătorești“.

Prin o astfel de măsură multe zeci și sute de milioane agonisite în decurs de decenii de existențe mărunte și depozitate spre îngrijire la institutele noastre, ar putea fi salvate în favorul economiei naționale și ar putea fi evitată prăbușirea, ce amenință, prin care toți și toate s'ar nimici și folos n'ar trage nimeni — afară poate de vreo doi trei profitori ominoși.

Sibiu, la 15 Maiu 1929.

Petre Drăghici sen.

fost senator.

Stabilitatea valutei.

Prezidentul Băncii Naționale Ungare Dr. Alexandru Popovics,*¹⁾ a ținut în Budapesta, la 20 Aprilie a. c. o remarcabilă conferință, în care s'a ocupat cu stabilitatea valutei și cu problemele, cari trebuie rezolvate, în armonie conlucrare din partea statului, a societății și a băncii de emisiune — în interesul menținerii stabilității valutei.

Expunerile și concluziunile conferințarului, o capacitate financiară de renume mondial, sunt din cele mai instructive pentru cercurile financiare și economice din toate țările. Aceasta ne și îndeamnă să redăm în extras conferința.

Dr. Popovics formulează chestiunea absolut din punct de vedere practic, căutând să schițeze noțiunea stabilității valutei, așa cum aceasta a existat înainte de războiu în toate țările cu valută ordonată și când puterea de cumpărare a banului, exprimată în prețul bunurilor (mărfurilor), arăta, ce este drept, din timp în timp și după bunuri, fluctuațiuni mai mari ori mai mici, cari însă nu-și aveau izvorul în o imixtiune arbitrară în structura banului, ci se bazau pe funcționarea normală a legilor cererii și ofertei și când nimănui nu-i trecea prin minte să ia angajamente de plată în altă valută, decât în aceea a țării, în valută indigenă.

Dacă se întâmplă și înainte de războiu, ca unele creațe bazate pe efecte de stat sau pe efecte particulare, să se fixeze în o valută străină și nu în cea indigenă ori pe lângă aceasta și în o valută străină, aceasta, în cele mai multe cazuri, nu se făcea din lipsa de încredere în stabilitatea valutei țării din chestiune, ci pentru a potența circulabilitatea acelor efecte și se făcea aproape fără excepție atunci, când se conta și la participarea piețelor străine.

Astăzi — zice Popovics — contractează împrumuturi în străinătate, în valută străină, nu numai statele, ci se fac operațiuni de împrumut — mai ales de durată lungă — și în interiorul țărilor în valută străină. Aceasta cu scopul ca creditorul să fie pus la adăpostul riscurilor, unei eventuale fluctuațiuni a valutei.

Se naște întrebarea, cari sunt temerile și cauzele, că încrederea în stabilitatea valutei se restabilește atât de greu și că oamenii continuă a fi cuprinși de îndoială și griji? Mai departe se naște a doua întrebare dacă și în ce măsură sunt îndreptățite îndoielile și temerile?

Fenomenele amintite aici se manifestează în toate țările unde războiul a provocat transformări mai mari în structura economică și politică internă. Și aceasta constituie totodată un răspuns la întrebarea primă referitoare la cauzele sguđirii încrederii în stabilitatea valutei.

Conflagrațiuni războinice, mai mici ori mai mari, au fost și în vremurile de mai de mult. Multe din acestea au provocat o devaluare a monetei țărilor beligerante, dar în curând ordinea de mai nainte a fost restabilită și chiar dacă aceasta nu a fost completă, totuși s'au creat stări

*¹⁾ De origine Român din părțile Aradului, ea și ministrul de finanțe ungar Ioan Bud, care este fiior de preot român din Maramureș.

tolerabile, iar cu îmbunătățirea situației economice și cu progresul dezvoltării pacifice valuta s'a stabilizat și viața economică s'a liniștit.

Situația de azi și efectele dinamice, cari a provocat-o se deosebesc esențial de toate, câte le înregistrează istoria omenirii.

Războiul mondial a împărțit lumea întreagă în două tabere. Dimensiunile, ce au luat operațiunile de războiu au devalvat valuta pretutindenea. Mare parte a beligeranților n'a avut alte mijloace pentru acoperirea cheltuielilor decât numai înmulțirea bancnotelor fără acoperire metalică, mijloace cu totul anormale.

Au venit apoi în unele țări revoluția, cu tendințele ei de răsturnare a întregii structuri economice, lipsa de venituri normale de stat pentru acoperirea cheltuielilor sale, cari asemenea se puteau satisface numai prin înmulțirea circulației bancnotelor: inflațiunea.

Au urmat în multe țări tot felul de experimente pentru restabilirea finanțelor, unele cu rezultate problematice ori chiar negative.

După Popovics condițiile pentru restabilirea de stări normale în viața economică și restabilirea încrederii în valuta indigenă sunt: reintegrarea aurului în vechile sale drepturi; introducerea valutei de aur; bancă de emisiune independentă, norme sănătoase referitoare la acoperirea metalică a bancnotelor și totala abținere a statului de orice amestec în funcționarea băncii de emisiune, ca regulator a finanțelor.

Ori unde s'a procedat, după războiu, la asanarea situațiilor financiare dezolate, s'a ținut cont de aceste postulate, ca singure ducătoare la scop.

În continuarea expunerilor sale Popovics arată când este consult și rațional a apela la capitalurile din străinătate și zice: atunci, când este de tot sigur, că împrumutul contractat, va putea fi astfel întrebunțat, încât investițiile făcute, să dea un beneficiu superior costului acelui împrumut. Norma aceasta privește atât statul, cât și instituțiunile publice și pe particulari.

Atențiune specială reclamează împrumuturile pe termen scurt.

Dacă cineva este sigur, că prin valorizarea productelor sale proprii va fi în situație să plătească împrumutul în timp scurt, atunci contractarea împrumutului nu este împreună cu nici un pericol. Periculos este când se tratează de împrumuturi de durată lungă. În astfel de cazuri trebuie procedat cu mare precauțiune. În țări cu valută ordonată este o operație normală, că străinătatea se folosește de dobânzile mai urcate, ce poate obține și prin plasamente provizorii încassează diferența de dobânzi, ca beneficii.

O mică încordare a pieței externe însă poate duce la retragerea capitalurilor plasate astfel și poate produce calamități în piața internă debitoare.

Pentru diminuarea treptată a trebuințelor de capital străin există o singură modalitate: aglomerarea de capitaluri indigene și delăturarea piedecilor, ce-i stau în cale.

Datoria supremă a băncii de emisiune este, precum se știe de obște, menținerea stabilității valutei, exprimată în cursul schimbului. În scopul acesta stau la dispoziție două mijloace. Primul:

fondul material corăspunzător, rezervă de devize aur ori valori în aur și politica de urmat cu ajutorul acestora și al doilea: îndrumarea politicii financiare și de credit, a căreia parte integrantă este politica de discount.

Aceste două mijloace sunt suficiente pentru regularea circulațiunii mijloacelor de plată și prin aceasta pentru a asigura stabilitatea valutei. Aplicate bine și la timp sunt mijloace destul de eficace, chiar și pentru cazul când statul și societatea nu și-ar împlini chemarea și datoria așa, precum o cere interesul general.

Băncile de emisiune, dacă stau la înălțimea misiunii lor, și sunt conștii, în baza experiențelor trecutului, că orice alterare mai mare în stabilitatea valutei, însemnează o catastrofă națională, nu vor ezita să ia cele mai energice măsuri pentru garantarea stabilității valutei.

Pe lângă o politică de bancă energetică și rațională stabilitatea valutei nu este periclitată.

Un scut puternic al stabilității valutei este cooperarea băncilor de emisiune.

Băncile de emisiune din țările cu valuta ordonată sunt conștii, că devaluarea valutei unei țări oarecare, cu valuta stabilizată, nu rămâne un fenomen izolat, ci își are repercusiunile sale economice și sociale asupra întregii lumi.

Apărarea intereselor proprii și cu ele a tuturor a dus la cooperarea băncilor de emisiune, la crearea unui front comun, pentru a putea respinge cu efect toate atacurile.

După părerea lui Popovics apelul la această organizație, trebuie însă să urmeze numai în cazuri de extremă necesitate, în cazuri de crize generale; căci printr'un astfel de apel suferă și scade nivelul economic și moral al țării.

Din cele de mai sus se desprinde că menținerea stabilității valutei este baza ordinii economice și sociale și a muncii liniștite.

Soliditatea acestei baze se poate garanta prin conlucrarea armonică a statului cu societatea.

Statul în sensul că urmează o politică economică calmă, rațională și universală, ocrotitoare și sporitoare a producțiunii; că-și aranjează finanțele economice; și că exercitează supraveghierea și controlul de stat într'un spirit, care pretinde dela toate instituțiunile respectarea acelorași principii de cinste și corectitate.

Crearea Regiei Autonome a Căilor Ferate.

Domnul V. Madgearu, ministrul ind. și com. ad-interim la comunicații a depus la Cameră proiectul de lege pentru crearea Regiei Autonome a C. F. R.

Acest proiect acordă C. F. R. o autonomie administrativă, tehnică, financiară și de personal, pentru exploatarea Căilor Ferate pe principiile admise de întreprinderile particulare, cu observația ca interesele economice ale Statului să fie deasupra oricărei preocupări.

Deși legea din 1925 prevăzuse ca întreaga avere a C. F. R. să fie inventariată, totuși această dispoziție n'a fost îndeplinită nici până astăzi, urmând a se face inventarul general pe data de 31 Decembrie 1929.

Această instituție considerată ca persoană juridică urmărește exploatarea bunurilor sale ca orice întreprindere și administrație publică pe baza legii de comercializare a bunurilor Statului cu mici derogări dela aceasta.

Organele de conducere după noul proiect sunt: Direcția generală, Consiliul de administrație, Comitetul de direcție, o comisie de control și un comisar al guvernului.

Intrucât C. F. R. reprezintă pentru noi cea mai mare întreprindere publică și pentru a organiza această vastă uzină spre a corespunde programului stabilizării și dezvoltării economice, cu ocazia încheierii împrumutului s'a căutat ca în Consiliul de administrație să fie reprezentate persoane specialiste afară de orice influențe politice.

Astfel fiecare ram de producție își are reprezentantul ei. Numărul membrilor e 11 dintre cari 4 ingineri specialiști în câte o ramură tehnică, un jurist, 2 specialiști în chestiuni economice și financiare, câte un reprezentant al agriculturii, industriei și comerțului. Membrii consiliului n'au drept să mai facă parte din conducerea vreunei societăți furnizoare C. F. R. fiind considerate interesele Regiei înaintea oricăror preocupări.

Proiectul acordă Consiliului puteri largi pentru conducerea efectivă în destinele bănești și de materiale, putând să aprobe orice cheltuieli în limitele sumelor înscrise în buget.

Pentru a-și exercita dreptul de proprietar și spre a corespunde politicii economico-națională Statul are dreptul prin Consiliul de Miniștri și pe baza propunerii Ministerului comunicațiilor, să dea directive în politica transporturilor, aprobând modificările în traseul rețelei, precum și tarifele și condițiile de transport.

Celelalte chestiuni referitoare la administrarea și exploatarea C. F. R., precum și aplicarea bugetului se lasă pe seama Consiliului de administrație, care e nevoit a se întruni cel puțin de 2 ori pe lună, urmând ca chestiunile urgente să fie rezolvate de Comitetul de direcție format din Directorul general și 2 membri din Consiliul de administrație dintre cari unul la tot cazul să fie specialist.

Pentru a nu lucra contra legilor, regulamentelor politice, economice, generale și intereselor Statului, guvernul este reprezentat printr'un comisar al său, care la caz de derogare dela

principiile de mai sus e dator de a refera Ministerului comunicațiilor, care trebuie să decidă dacă o hotărâre luată urmează să fie executată, modificată sau anulată.

Directorul general se angajază prin contract și are conducerea tehnică, comercială și financiară după drepturile acordate de Consiliul de administrație. În funcțiunea sa el e ajutat de 2 sub-directori generali.

Actualul proiect prevede o armonizare a personalului ceferist în ceea ce privește salariul. Nici nu era just nici până acuma ca un acar în mâinile căruia e încredințată viața atâtor mil de oameni să fie mai rău remunerat ca un ușler dela orice altă întreprindere publică și care la rândul-i n'are nici o răspundere.

Spre a-i asigura existența și pentru a nu mai recurge la alte funcțiuni laterale, ca lucrul câmpului sau altul, i se prevede personalului dreptul de participare la beneficiu. Pentru avansare, remunerare și stabilirea responsabilității fiecăruia s'a propus întocmirea unui statut.

Pentru a se ști la un moment dat situația financiară a Regiei autonome va fi nevoie de introducerea contabilității în partidă dublă.

Bugetul va trebui astfel întocmit ca toate cheltuielile de exploatare, pentru întreținerea liniilor, pentru personal, cotizațiunile la Cassa generală de pensuni și la Cassa asigurărilor muncitorești, dobânzile și amortismentele pentru stingerea împrumuturilor contractate să fie acoperite prin venitul din exploatarea C. F. R.

Deoarece până acuma bugetul anual al C. F. R. se încheia cu deficite din cauza atâtor reduceri și gratuități, proiectul prevede ca orice transport pentru serviciile publice trebuie plătit.

La caz de deficite sau interesele superioare ale Statului necesită crearea de linii noi Regia autonomă are dreptul de-a contracta împrumuturi, cari însă nu vor putea depăși 20% din veniturile brute ale anului precedent.

După cum orice întreprindere comercială și industrială este obligată de a-și încheia bilanțul, tot asemenea și Regia Autonomă este obligată de-a încheia la finele fiecărui an Bilanțul și Contul de Profit și Pierdere, care va fi trimis Curții de conturi spre verificare. Pentru acest scop va fi nevoie de facerea inventarului, operație destul de grea.

Proiectul prevede înființarea fondurilor de rezervă, de reînnoire și de rulment și desființarea fondului de prime, cari erau mai mult niște cheltuieli de exploatare, și mai ales acum în urma armonizării salariilor n'au nici un rost.

Toate operațiunile contabile ale caselor și conturilor de gestiune vor fi controlate de un

Consiliu de cenzori permanent compus din 3 membri, un delegat al Ministerului comunicațiilor, unul al Ministerului finanțelor și un expert-consultabil numit de Ministerul comunicațiilor. Comisiunea aceasta va fi absolut independentă de Regia autonomă.

Acest proiect devenind lege sperăm că va înlesni refacerea C. F. R. asigurând viitorul transportului nostru și pentru dezvoltarea economiei naționale.

Situația.

Serbările unirei prin însuflețirea mare manifestată de masele poporului, au întărit mult situația guvernului. Ele au dat posibilitate și curaj guvernului să privească trista realitate în față și să prezinte țării fără nici o acoperire situația tristă a finanțelor sale.

În consfătuirea avută cu majoritățile parlamentare, dl. Prim-ministru a declarat fără îndoială că situația țării este cu mult mai gravă, de cum se credea în primul moment. Această declarație a fost urmată apoi de hotărârea fermă de a se reduce cheltuielile statului pentru echilibrul bugetar și stabilizarea să nu fie periclitată. Operația impusă de aceste reduceri va fi foarte dureroasă, vor rămâne fără serviciu mii de diurniști de ai statului, o mulțime de funcționari publici — cu deosebire barosanii — cari beneficiau de pe urma diferitelor comisii și lucrări suplimentare de diurni împărătești, vor fi avizați exclusiv la leașa lor, care până acum era considerată ca un mezelic, vor fi suprimate o mulțime de ministere.

Toate aceste schimbări, dată fiind marea autoritate morală de care se bucură actualul guvern vor putea fi îndeplinite cu cea mai mare ușurință. Este însă o mare întrebare dacă ele vor avea urmări bune asupra mersului treburilor țării.

Până în zilele noastre statul, cu toate că dispunea de aparatul mare administrativ pe care acum guvernul vrea să-l reducă simțitor, nu putea face față nevoilor zilnice. Lucrările toate sunt în suferință, stând de vorbă cu funcționarii de prin diferite ministere, ai impresia că serviciile sunt lipsite complet de cea mai elementară organizație și că în aceste 6 luni de guvernământ nici unul din dnii Miniștrii, nu s'au preocupat de reorganizarea serviciilor lor. Sunt directorii de servicii fără atribuțiuni precise, ba sunt și de aceia, cari deși au servicii vaste cu mulți funcționari nu știu precis cari le sunt atribuțiunile și ca urmare nu pot împărți munca în mod rațional subalternilor săi, felul acesta de organizare a serviciilor consumă multă energie, fără ca să dea roade practice.

Astfel stând lucrurile este o mare întrebare dacă reducerea mare de personal dictată de economii bugetare nu va cauza mai mult pierdere decât câștig.

Urcarea considerabilă și bruscă a scontului în două rânduri, până la $9\frac{1}{2}\%$ și $10\frac{1}{2}\%$, se comentează în fel și chip. Cum piața noastră nu a avut fericirea să fie liberă și astfel influențabilă de jocul fenomenelor economice și financiare, întrebuițarea scontului oficial, ca regulator al balanței plăților nu era necesar. Reescontul băncii Naționale era o mașinărie de îndopat a favoriștilor. Libertatea introdusă de actualul guvern și mai cu seamă achitarea datorităilor statului a pus băncile mari în posesia unor mari cantități de numerar, cari negăsind posibilități prielnice de plasare în interior, au fost folosite la achitarea datorităilor externe contractate la $\frac{0}{0}$ mai mari.

Fenomenul acesta nou, nesimțit încă pe piața noastră este primul semn al vremilor noi.

Serbările de 10 Maiu, au adus puțină încredere și în bursă. Ședința primă urmată după serbări s'a prezentat destul de vioaie. Cursurile au început să se îndrepte puțin. Pentru a face tendință în bursă nu-i de ajuns însă să ai numai bunăvoință, ci și ordine de cumpărare, deci bani buni. Aceasta mai cu seamă în bursa noastră unde ordinele severe polițienești ce sunt actualmente în vigoare — și cari sunt păzite și aplicate cu cea mai mare severitate de actualul sindic dr. N. N. Stoica — fac imposibilă orice inițiativă.

Urcările de cursuri realizate în cele două ședințe următoare serbărilor unirei, s'au topit complet în a treia ședință, lăsând piața într-o atmosferă nu prea plăcută.

Cu deosebire la rente se obsearvă oferte mai insistente. Se vede că rentabilitatea lor tinde să se orienteze după procentul gajului, care este actualmente $10\frac{1}{2}\%$.

La devize lipsă completă de transacțiuni, ceea ce face ca Banca Națională să se poată odihni. Cursul fiind sub $817\frac{1}{2}$, cererile sunt satisfăcute de bănci.

București.

Remizier.

CRONICĂ.

O nouă urcare a Scontului Băncii Naționale. După abia 10 zile dela ultima urcare a taxelor de scont și de lombard, dela 6% la 8% resp. dela 7% la 9% , Banca Națională a României ne surprinde cu o nouă sporire a taxelor sale.

Cu începere dela 14 crt. taxa de scont s'a fixat cu $9\frac{1}{2}\%$ și dobânda la lombard cu $10\frac{1}{2}\%$. Deci o urcare nouă generală de $1\frac{1}{2}\%$.

Prin noua urcare a etalonului României, care până la 3 Maiu a. c. număra între statele cu etalonul cel mai redus, a ajuns să aibă cel mai ridicat etalon oficial.

Un oficiu de studii financiare. Pe lângă Ministerul de finanțe s'a înființat pe ziua de 1 Maiu, un oficiu de studii financiare care va avea următoarele atribuțiuni:

Da aduna în mod continuu materialul documentar pentru studiul finanțelor publice și private, va prelucra acest material pentru informația permanentă a ministerului finanțelor și-l va utiliza în legiferările de ordin economic și financiar. El va studia alcătuirea financiară actuală sub diversele ei aspecte, va cerceta defectele și va centraliza propunerile de reforme, făcând apoi antepiectele de legi necesare.

Da organiza o bibliotecă financiară și un serviciu de fișe cari vor sluji tuturor celorlalte servicii din minister, pentru documentarea capilor acestor servicii.

Da informa presa despre măsurile de orice fel luate de către Minister.

Oficiul de studii va ține o evidență perfectă a balanței plăților, servindu-se de informațiunile ce-i vor fi date de către Banca Națională, alte institute de credit, precum și orice alte izvoare de informații.

Va ține un contact cât mai strâns cu direcțiunea generală a statisticei financiare, alcătuind împreună cu aceasta programele de statistică financiară, una din principalele datorii ale Oficiului de studii fiind de a supraveghea aranjamentul fiecărui fel de impozit pe diferite regiuni și subcategoriile de contribuabili.

Da face programele pentru statistica finanțelor private în legătură cu Oficiul de studii al Băncii Naționale și cu organele ministerului de industrie și comerț.

În legătură cu acest Minister va stabili un indice al prețurilor interne, precum și indexurile prețurilor de import și de export, iar după organizarea finanțelor private va căuta să întocmească un barometru economic și financiar.

Oficiul va publica un Buletin lunar, în care va apare un tablou general al situației financiare și al tezaurului, cuprinzând anume:

1. Totalul plăților efectuate în cursul lunii, cu detaliul principalelor capitole din buget.
2. Totalul veniturilor încassate.
3. Totalul bonurilor de tezaur (cu termen de cel mult un an emise) al bonurilor rambursate, precum și totalul bonurilor de tezaur în circulațiune.

Totalul avansurilor făcute Statului de către Banca Națională a României pentru serviciul tezaurului.

Pe lângă acest tablou se vor publica date asupra economiei naționale în general, precum și diverse studii și referate, întocmite de către membrii săi.

Pentru coordonarea lucrărilor Oficiului de studii și pentru alcătuirea programelor de lucru, ale acestui oficiu, va funcționa un comitet alcătuit din: Un președinte. Doi vice-președinți. Secretarul general al ministerului finanțelor. Directorul Oficiului de studii financiare. Directorii generali ai ministerului finanțelor. 3—5 conducători ai marilor institute financiare. 3 specialiști în materie financiară. 3 parlamentari. Acest comitet se va întruni cel puțin odată pe lună, luând cunoștință de lucrările Oficiului de studii și făcând eventuale propuneri.

*

Extinderea legii moratorului în Transilvania. Deoarece falimentele în Ardeal sunt în creștere, iar în urma procedurilor foarte învechite și complicate, în vigoare, falimentele sunt mai mult un prilej de îmbogățire a „curatorilor falimentelor“ (sindicul falimentului), iar creditorii abia își pot încasa câteva procente din pretențiuni, în vreme ce în vechiul Regat procedurile ce se aplică în caz de faliment, dă posibilitatea creditorilor să dobândească o cotă de 30—60 la sută din creanțele lor, s'a produs o mișcare în Ardeal ca să se obție dela guvern, extinderea legii moratorului din vechiul Regat în Transilvania. Dar în Ardeal se cere ca legea moratorului din vechiul Regat, numai modificată să fie introdusă în nouile provincii. Punctele esențiale care să fie modificate în legea moratorului ar fi:

1. Să se supravegheze averea debitorilor, în așa fel ca să nu-și poată desface produsele, ca să treacă în stare de faliment fără activ.

2. Să se controleze încassarile și cheltuelile debitorilor cari s'au dovedit a fi de rea-credință, prin reprezentanții Uniunii creditorilor.

3. Să se introducă o dispoziție în legea moratorului, menită să puie frâu lăcomiei unor creditori, păgubind pe alți creditori, prin aceea că provoacă falimentul unei case comerciale, și astfel se pierd și sumele creditate. Adeseori s'au produs cazuri în Ardeal când unii creditori se arătau foarte îndârjiți pretinzând o cotă mai mare și prin aceasta păgubeau pe ceilalți creditori, cari erau gata să încheie un acord cu debitorul. De aceea trebuie să se prevadă în legea moratorului că ce decide majoritatea creditorilor este decisiv, iar nu minoritatea îndârjită de creditori, cu pretenții prea mari, să obție avantajii mai mari în dauna celorlalți creditori.

*

Banque Internationale de Roumanie. După cum află „Serviciul economic al lui Telegraphen-Union“, în cursul acestei luni va avea loc la Berlin ședința constitutivă a lui „Banque Internationale de Roumanie“. La creierea acestei bănci

participă Dresdner Bank și Privat & Kommerz-Bank din Berlin, Societatea de Credit Național din Paris, Casa de bancă Joffet & Co. din Londra, precum și un număr de bănci olandeze. „Banque Internationale de Roumanie“ va prelua afacerile din România ale filialei de până acum ale lui Dresdner Bank. Președintele consiliului de Administrație al noii bănci va fi fostul ministru român dl C. Argetoianu. În legătură cu constituirea băncii, d-sa este așteptat să sosească la Berlin.

O sucursală a Băncii de Credit la Timișoara. Banca de Credit Român din București va înființa o filială la Timișoara. În acest scop a cumpărat o casă în Piața Libertății. Deocamdată, în această casă, se află filiala din Cetate a Băncii Timișoara, așa că până la expirarea contractului acesteia cele două bănci vor lucra în aceeași casă. După cum suntem informați, directorul filialei Băncii de Credit Român va fi dl Adam Klotz, consulul austriac, fostul director general al Băncii Centrale Șvabești.

Dividendele

ce plătesc băncile pe anul 1928.

„Ajutorul“ Șeica-mare	20 ⁰ / ₀	Lei	20.—	net
„Albina“ Sibiu	24 ⁰ / ₀	„	120.—	„
„Ardeleana“ Orăștie	20 ⁰ / ₀	„	100.—	„
„Armonia“ Cincul-Mare	20 ⁰ / ₀	„	100.—	„
„Auraria“ Abrud	30 ⁰ / ₀	„	30.—	„
„Banca Agrară“ Cluj	8 ⁵ / ₀	„	85.—	„
„Banca Aurora“ Năsăud	22 ⁰ / ₀	„	22.—	„
„Banca Carpaților“ București	10 ⁰ / ₀	„	50 ³⁰	„
„Banca Centrală“ Cluj	12 ⁰ / ₀	„	25 ⁵⁰	„
„Banca Națională a României“ București	75 ⁰ / ₀	„	375.—	„
„Banca Românească“	16 ⁹ / ₀	„	84 ⁵⁰	„
„Banca Românească din Valea Someșului S. A. Dej.	14 ⁰ / ₀	„	70.—	„
„Banca Poporală“ Caransebeș	20 ⁰ / ₀	„	85.—	„
„Banca Poporală“ Dej	14 ⁸ / ₀	„	37.—	„
„Boeșana“ Boeșa Montană	17 ⁰ / ₀	„	170.—	„
„Câmpiana“ Mociu	22 ⁰ / ₀	„	44.—	„
„Codreana“ Băsești	10 ⁰ / ₀	„	5.—	„
„Cordiana“ Fofeldea	40 ⁰ / ₀	„	40.—	„
„Corvineana“ Hunedoara	20 ⁰ / ₀	„	83 ⁵⁰	„
„Cristiana“ Brad	20 ⁰ / ₀	„	100.—	„
„Dacia Traiană“ Sibiu	16 ⁰ / ₀	„	32.—	„
„Decebal“ Deva	20 ⁰ / ₀	„	10.—	„
„Economia“ Cohalm	12 ⁰ / ₀	„	51.—	„
„Economul“ Cluj	17 ⁰ / ₀	„	17.—	„
„Furnica“ Făgăraș	18 ⁰ / ₀	„	90.—	„
„Goronul“ Aiud	18 ⁰ / ₀	„	36.—	„
„Grănițerul“ Dobru	16 ⁰ / ₀	„	8.—	„
„Maramurașana“ Sighet	20 ⁰ / ₀	„	83.—	„

„Mărgineana“ Poiana	30 ⁰ / ₀	Lei	60.—	net
„Minerva“ Beclean	18 ⁰ / ₀	„	90.—	„
„Mureșiana“ Reghin	16 ⁰ / ₀	„	16.—	„
„Nădlăcana“ Nădlac	11 ⁹⁰ / ₀	„	59 ⁵⁰	„
„Olteana“ Diștea de jos	16 ⁰ / ₀	„	80.—	„
„Oravițana“ Oravița	10 ⁵ / ₀	„	51.—	„
„Patria“ Blaj	10 ⁰ / ₀	„	50.—	„
„Poporul“ Săliște	22 ⁰ / ₀	„	22.—	„
„Porumbăceana“ Porumbacul de jos	20 ⁰ / ₀	„	40.—	„
„Prima Ardeleană“ Cluj	12 ⁰ / ₀	„	60.—	„
„Progresul“ Iltia	14 ⁰ / ₀	„	7.—	„
„Sălăgeana“ Jibou	12 ⁰ / ₀	„	60.—	„
„Sătmăreana“ Seini	12 ⁰ / ₀	„	12.—	„
„Sebeșana“ Caransebeș	12 ⁰ / ₀	„	12.—	„
„Sebeșana“ Sebeș-Alba	20 ⁰ / ₀	„	100.—	„
„Sentinela“ Novo-Selo	20 ⁰ / ₀	dinari	10.—	„
„Șercățana“ Șercaia	20 ⁰ / ₀	Lei	20.—	„
„Silvania“ Șimleul-Silvaniei	14 ⁷⁴ / ₀	„	73 ⁸⁰	„
„Someșana“ Dej	10 ⁰ / ₀	„	20.—	„
„Vatra“ Cluj	12 ⁰ / ₀	„	24.—	„
„Vittorul“ Ocna-Sibitului	20 ⁰ / ₀	„	10.—	„
„Vlădeasa“ Huedin	20 ⁰ / ₀	„	40.—	„
„Voileana“ Voila	10 ⁰ / ₀	„	50.—	„
„Vulturul“ Tășnad	12 ⁰ / ₀	„	60.—	„

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 4 Mai 1929, a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur în țară și străinătate	8.641,190.410
Devize	3.224,811.660
Monetă divizionară	3,467.566
Portofoliul comercial	8.324,530.283
Imprumuturi pe efecte publice, warante etc.	961,458.943
Datoria Statului	4.000,000.000
Avansuri temporare Tezaurului	2.000,000.000
Efecte publice	580,458.402
Fonduri de pensuni și asistență pentru personal	101,279.590
Imobile	368,213.291
Mobilier și mașini de imprimerie	58,638.058
Cheltuieli de administrație	132,972.895
Efecte și avansuri rambursat prin Stat	1.671,850.000
Argint—Lingouri și monete	6,320.683
Conturi diverse	1.305,073.801
Aur la Moscva	
Totalul activelor	31.380,145.582
Pasiv	
Capital	600,000.000
Fonduri de rezervă diverse	686,417.466

Bilete B. N. R. în circulațiune	19.873,523.389
Conturi curente și recepse la vedere	7.207,942.259
Dobânzi și beneficii diverse	157,698.030
Conturi diverse	2.424,564.438
Raportul între stocul de aur și angajamente	31·91%
Raportul între stocul total și angajamente	42 40%

Taxa: { Scont 8%
Dobânda 9%

Cursul Valorilor la București

la 16 Mai 1929.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	85—95
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	70—80
Scris Rurale	5	52—52 ¹ / ₂
Scris Urb. București	5	52 ¹ / ₄ —52 ¹ / ₂
Scris Urb. Iași	5	54—54 ¹ / ₂
Comuna București	4	60—65
Comuna București	5%	70—75
Imprumutul Național 1916	5	65 ³ / ₄ —66
Imprumutul Unirii 1919	—	62 ¹ / ₄ —62 ¹ / ₂
Imprumutul Refacerii 1920	5	57 ¹ / ₂ —58
Renta împrumutării	5	54 ¹ / ₂ —54 ³ / ₄
„ 1903 original	5%	80—90
„ 1903 duplicate	5%	60—70

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	10700—10800
Marmorosch Blank & Cie ex. cup.	500	1260—1270
Românească	500	980—990
„ pui	500	900—910
De Scont ex. cup.	500	375—380
Comerc. Română ex. cup.	500	935—945
Credit Român ex. cup.	500	920—930
Generală	500	700—710
Viticola	500	355—360
Comerț Craiova opt.	500	825—850
Com. Ital. și Rom.	500	740—750
Albina Sibiu ex. cup.	500	1250—1300
Carpaților	500	475—500
Franco-Română	500	370—375

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	7000—7050
Națională	500	1330—1350
Generală	500	2900—2950
Agricola	500	1175—1200
Steaua României	500	980—1000
Prevederea	200	470—480
Soc. Urania	1000	2300—2400

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1375—1400
Astra Română	500	2400—2450

	Val. nom.	Cursul
Speranța opt	500	1200—1250
Speranța pui	500	715—725
Petrol Blok	500	285—295
Petrolul Rom. opt.	500	675—700
Petrolul Rom. (pui)	500	400—425
I. R. D. P. opt.	500	470—475
Concordia	250	1350—1375
Creditul Minier opt.	500	805—815

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	790—795
C. Tramv. Buc.	500	1000—1010
Govora-Călimănești purtător	200	240—250
Govora-Călimănești nom.	200	230—235
Cartea Românească	500	390—395
Creditul Technic purt.	500	450—460
Creditul Technic nom.	500	515—520
Letea opt. ex. cup.	500	920—930
Clădirea Românească	500	915—925
Mica ex. cup.	500	660—670
Carpatina	500	1300—1325
Credit Industrial ex. cup.	1000	790—800

MONEDE EFECTIVE

Dolari	167·75—168·—
Sterline	815—817·—
Lirete	8·80—8·90
Cor. cehe	5·00—5·05
Franci francezi	6·64—6·66
Franci belgieni	4·60—4·65
Franci elvețieni	32·25—32·50
Mărci germane	39·80—39·90
Zloți	19·00—19·50
Șilingi austr.	23·80—24·—
Pengő	29·65—29·85
Dinari	2·97—3·—
Leva	1·22—1·24
Drachme	2·22—2·27
Lire otomane	84—85·—
Napoleon	654—658·—

ANUNȚ.

Banka „PORUMBĂCEANA“
s. a. Porumbacul de jos caută

Contabil-funcționar

Postul se va ocupa în mod provizoriu eu termen de un an. Ofertele în care se vor arăta pretențiunile de salariu, însoțite de copia certificatului de studii și practică, :- se vor înainta până la 1 lunie 1929. :-